

ANAHTAR PARTİ EKONOMİ POLİTİKASI

Temel Sorunlara Yaklaşım ve Eylem Planı

Güven, Etkin Üretim, Bölüşüm ve Topyekün Zenginleşme
-Yol Haritası-

Sunum: Prof.Dr. Recep KÖK- Genel Başkan Yardımcısı, Ekonomi Politikaları Başkanı

Ekonomi Politikaları Başkanlığı – 10 Şubat 2026-
Ankara



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

ANAHTAR PARTİ EKONOMİ POLİTİKASI: YOL HARİTAMIZ



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Anahtar Parti Ekonomi Politikası

Ekonomik Yönetim Anlayışı

Kurumsal Düzenleme ve Planlı
Ekonomiye Geçiş

Makro ve Mikro ekonomik
Amaç

Emeğin Niteliksel Dönüşümü

Sektörel Dönüşüm ve Üretim

Sosyal Politikalar ve Refah

Gümrük Birliği ve AB-Türkiye
İlişkileri

Uygulama Takvimi

EVRENSEL EKONOMİK SİSTEMLER KAPSAMINDA YER ALAN KARMA EKONOMİ TEMELİNDE

MİSYONUMUZ

- ❑ TOPLUM REFAHINI TOPYEKÜN YÜKSELTME
- ❑ KAYNAKLARIN YENİDEN TAHSİSİNİ BAŞARMA
- ❑ ULUSLARARASI REKABETTE TÜRK MİLLETİNİN ONURUNU YÜCELTECEK BİR TEMSİL GÜCÜ KAZANMA

VİZYONUMUZ

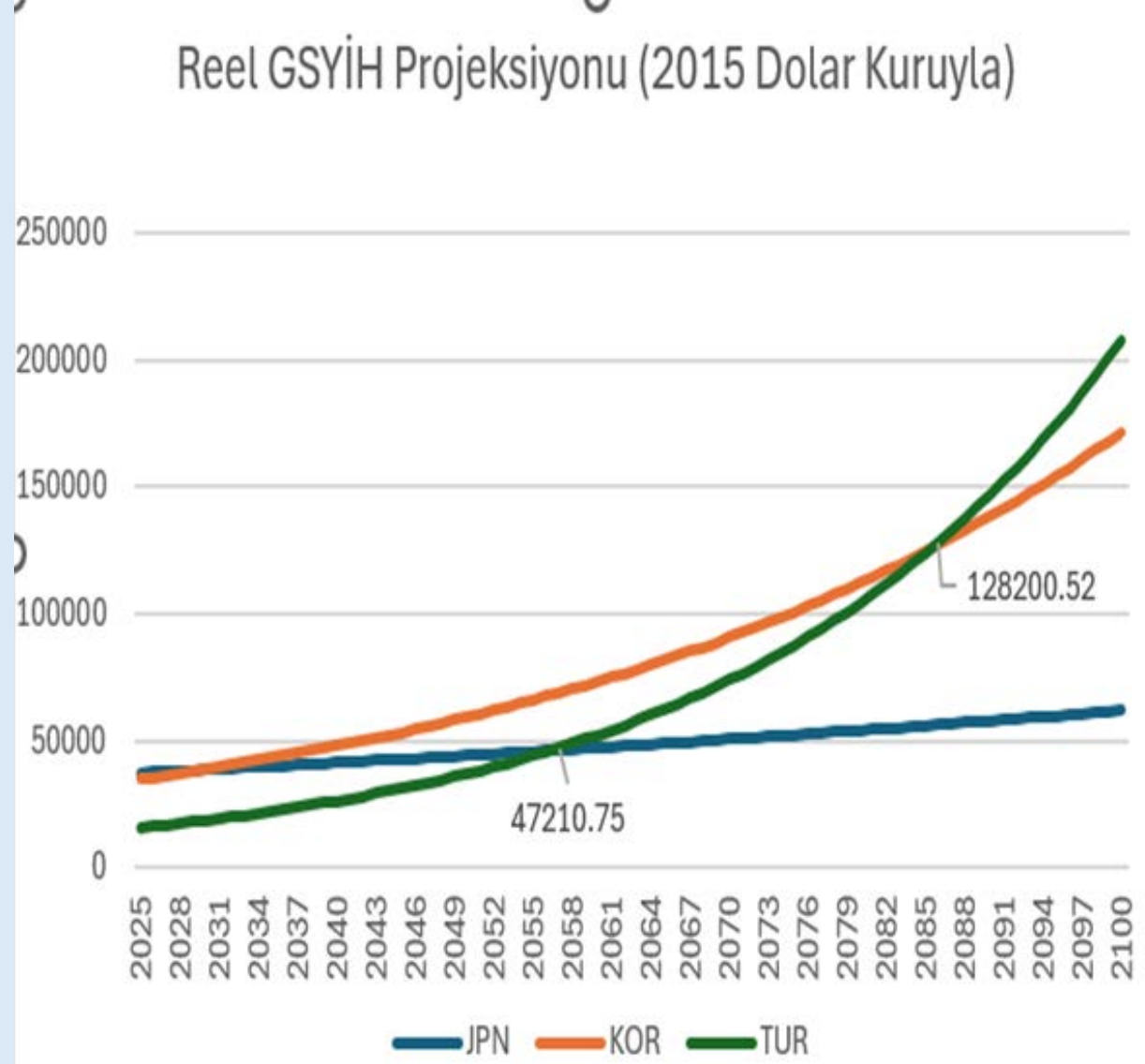
- ❑ MİLLİ GELİRİ BEŞ YILDA İKİYE KATLAMA
- ❑ FERT BAŞINA MİLLİ GELİR ÖLÇÜTÜNE GÖRE ON YIL İÇİNDE İLK ON ÜLKE ARASINA YÜKSELME
- ❑ DEMOKRASİ MERKEZLİ KATILIMCI GİRİŞİMCİLİK MODELİ İLE MÜLKİYETİ TABANA YAYMA

AKP VİZYONU... DÖVİZ KURU ÖLÇÜTÜNE GÖRE MEVCUT BÜYÜME HIZININ DEVAM ETTİĞİ VARSAYIMI ALTINDA

TÜRKİYE 33 YIL SONRA (2057) JAPONYA'YI, 62 YIL SONRA (2086) GÜNEY KORE'Yİ ANCAK YAKALAYABİLECEK

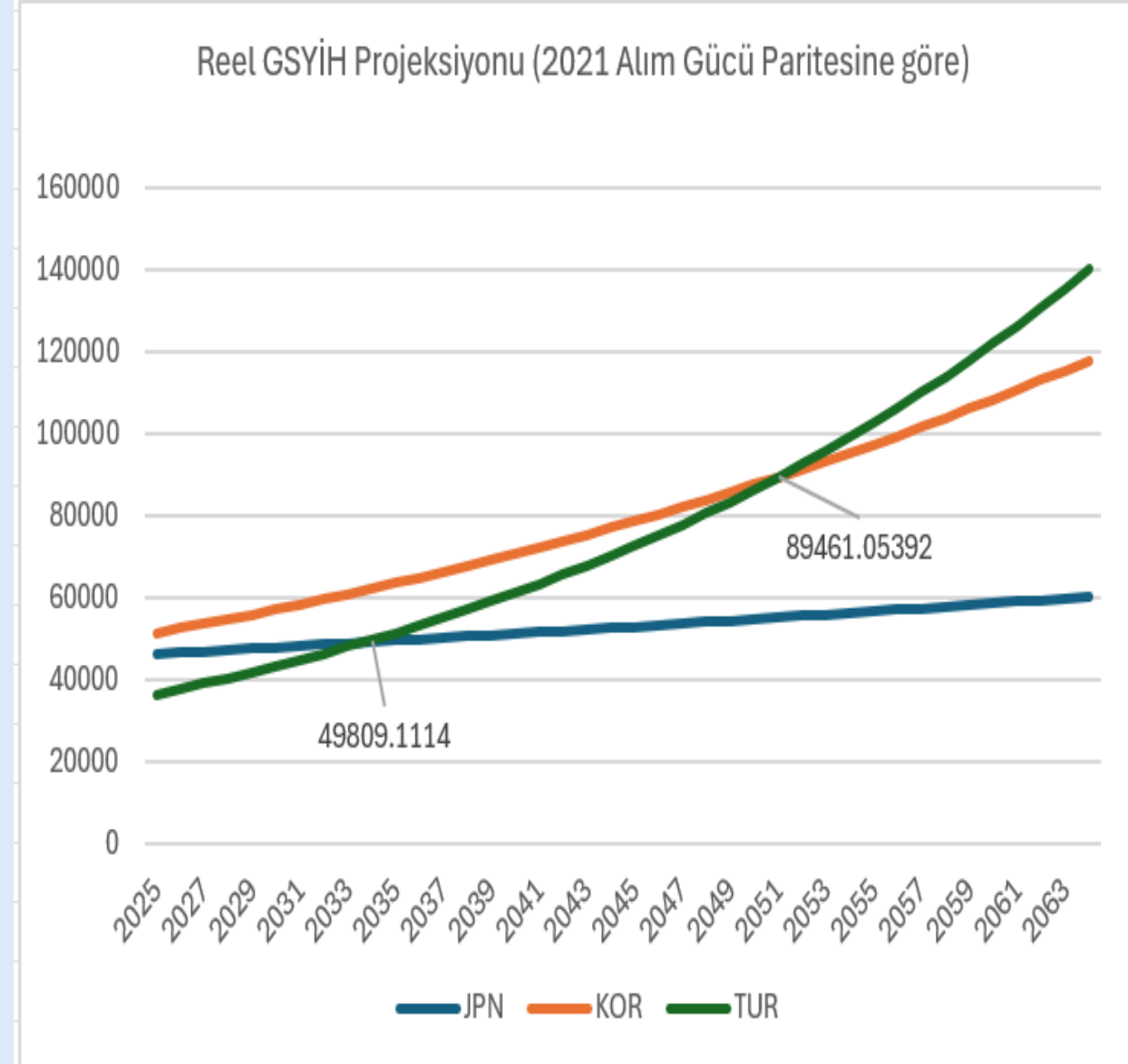
Tarih	rGSYİH JPN	rGSYİH KOR	rGSYİH TUR	rGSYİH JPN Büyüme	rGSYİH KOR Büyüme	rGSYİH TUR Büyüme
2015	34960.63938	28737.43917	11049.99511			
2016	35242.19938	29467.12434	11264.61457	0.008021371	0.025074439	0.019236373
2017	35861.97285	30312.88885	11953.66642	0.017433272	0.028297784	0.059371686
2018	36138.52908	31059.26681	12148.29313	0.007682102	0.024324215	0.016150632
2019	36043.7844	31645.94983	12073.86907	-0.002625151	0.018712961	-0.00614514
2020	34642.97187	31378.15793	12179.66265	-0.03963956	-0.008498129	0.008724029
2021	35741.16011	32771.07242	13449.92913	0.031208096	0.043434144	0.099206272
2022	36238.32949	33690.37888	14055.10315	0.013814416	0.027666115	0.044011706
2023	36952.51507	34121.02118	14713.56707	0.019516328	0.012701348	0.045784455
2024	37144.91427		15147.84149	0.005193153		0.029088047
			Ortalama	0.006733781	0.02146411	0.035047562

	JPN	KOR	TUR	
2025	37395.03997	34853.39852	15678.7364	
2026	37646.84996	35601.49569	16228.23789	
2027	37900.35558	36365.6501	16796.99807	
2054	45429.5676	64523.12228	42575.51961	
2055	45735.48034	65908.05365	44067.68778	
2056	46043.45302	67322.71135	45612.15281	
2057	46353.49953	68767.73341	47210.75	Türkiye ilk kez Japonyayı geçiyor.
2058	46665.63382	70243.77159	48865.36919	
2059	46979.86996	71751.49161	50577.98126	
2086	56312.8009	127307.7823	128200.52	Türkiye ilk kez Güney Koreyi Geçiyor
2087	56691.99894	130040.3305	132693.6324	
2088	57073.75042	132831.5304	137344.2207	



AKP VİZYONU SATIN ALMA GÜCÜ PARİTESİNE GÖRE MEVCUT BÜYÜME HIZININ DEVAM ETTİĞİ VARSAYIMI ALTINDA TÜRKİYE 10 YIL SONRA (2034) JAPONYA'YI, 27 YIL SONRA (2051) GÜNEY KORE'Yİ YAKALIYOR

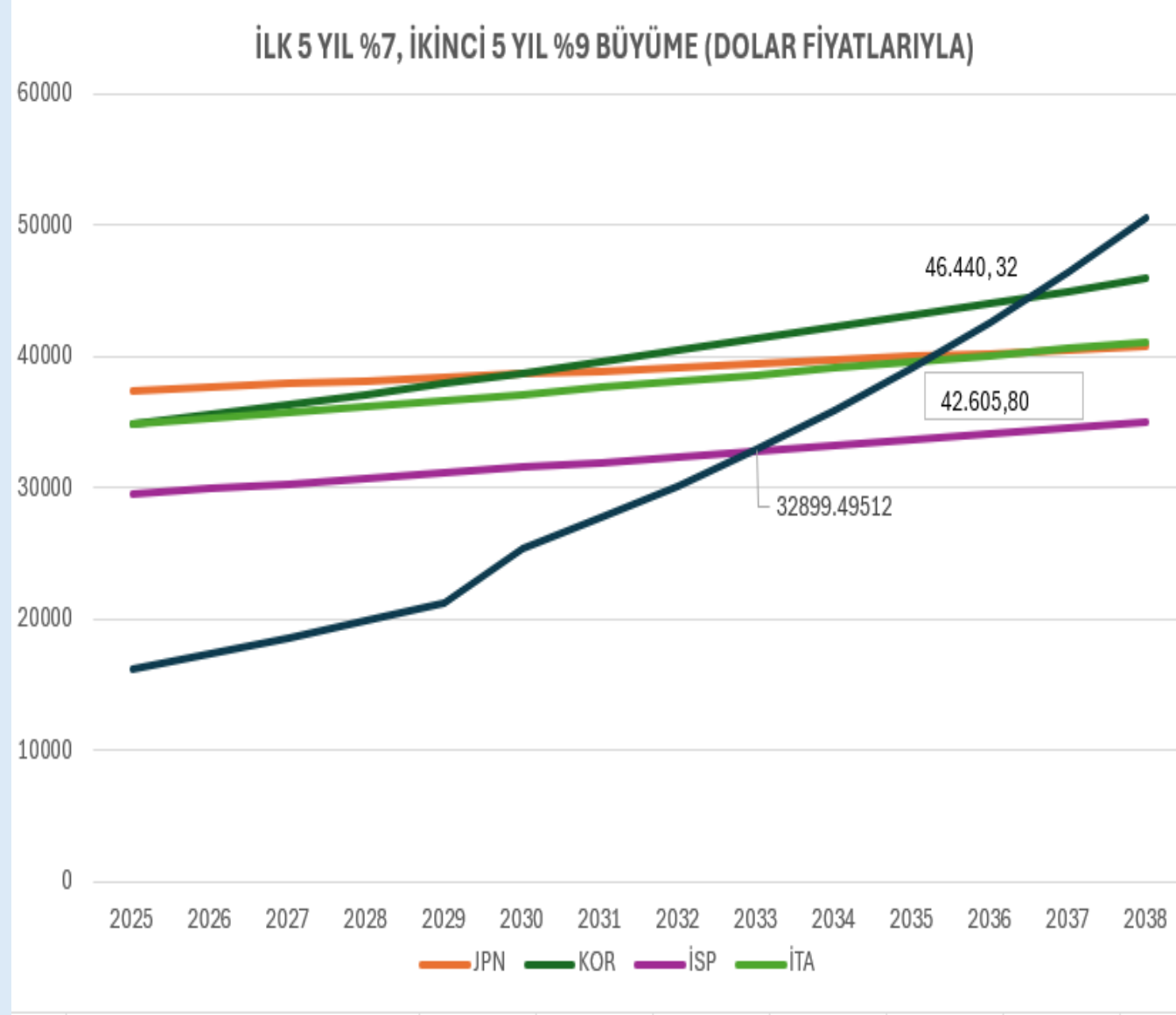
Tarih	rGSYİH JPN	rGSYİH KOR	rGSYİH TUR	rGSYİH JPN Büyüme	rGSYİH KOR Büyüme	rGSYİH TUR Büyüme
2015	43386.7101	42459.9029	25746.4324			
2016	43736.1305	43538.0213	26246.4947	0.008021371	0.025074439	0.019236373
2017	44505.2793	44787.6482	27851.982	0.017433272	0.028297784	0.059371686
2018	44848.4899	45890.4304	28305.4612	0.007682102	0.024324215	0.016150632
2019	44730.9103	46757.2614	28132.0536	-0.002625151	0.018712961	-0.00614514
2020	42992.4796	46361.5958	28378.5521	-0.03963956	-0.008498129	0.008724029
2021	44355.3487	48419.6433	31338.2665	0.031208096	0.043434144	0.099206272
2022	44972.3438	49777.9293	32748.3189	0.013814416	0.027666115	0.044011706
2023	45858.6595	50414.2083	34282.5365	0.019516328	0.012701348	0.045784455
2024	46097.43		35294.3937	0.005193153		0.029088047
			Ortalama	0.006733781	0.02146411	0.035047562
	JPN	KOR	TUR			
2031	48314.6907	58494.4598	44918.7718			
2032	48640.0312	59749.9913	46493.0653			
2033	48967.5625	61032.4717	48122.5339			
2034	49297.2993	62342.4793	49809.1114	Türkiye İlk kez Japonya'yı geçiyor.		
2048	54153.6966	83928.1471	80677.6222			
2049	54518.3557	85729.5901	83505.1762			
2050	54885.4704	87569.6994	86431.829			
2051	55255.0571	89449.3051	89461.0539	Türkiye İlk kez Koreyi'yi geçiyor.		
2052	55627.1325	91369.2548	92596.4458			
2053	56001.7134	93330.4145	95841.7255			



VİZYONUMUZ..TÜRKİYE, İLK 5 YIL %7, İKİNCİ 5 YIL %9 BÜYÜME HIZIYLA (DOLAR FİYATLARIYLA)

8 YIL SONRA İSPANYA'YI, 11 YIL SONRA JAPONYA VE İTALYA'YI, 12 YIL SONRA GÜNEY KORE'Yİ İLK KEZ GEÇECEK...

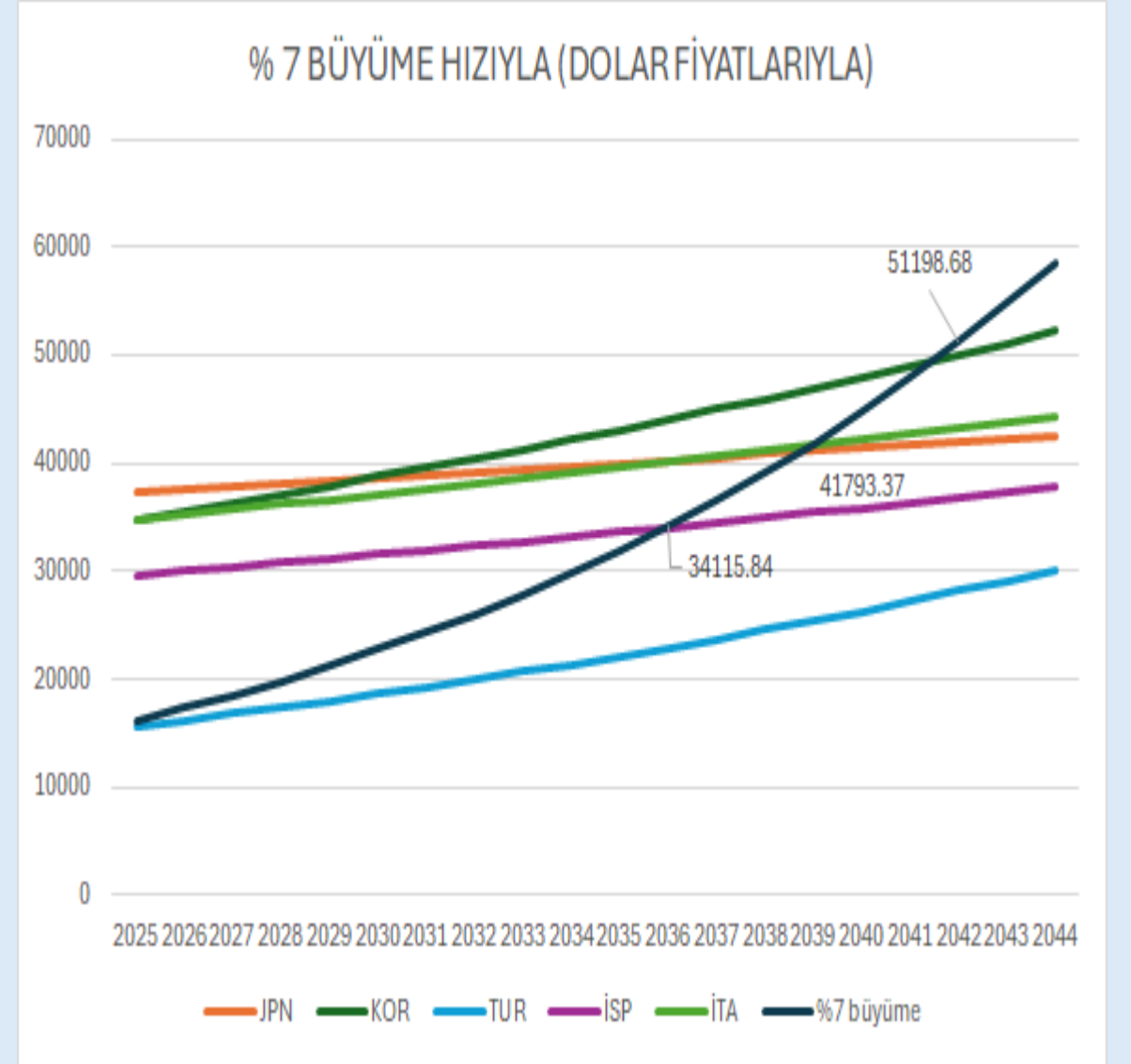
	Yıllar	JPN	KOR	TUR	İSP	İTA	İlk 5 yıl %7, ikinci 5 yıl %9 büyüme
1	2025	37395	34853.4	15678.7	29570.4	34840.4	16208.19039
2	2026	37646.8	35601.5	16228.2	29953.2	35288.3	17342.76372
3	2027	37900.4	36365.7	16797	30340.9	35742	18556.75718
4	2028	38155.6	37146.2	17385.7	30733.6	36201.5	19855.73018
5	2029	38412.5	37943.5	17995	31131.4	36666.9	21245.63129
6	2030	38671.2	38757.9	18625.7	31534.4	37138.2	25404.44663
7	2031	38931.6	39589.8	19278.5	31942.5	37615.7	27690.84683
8	2032	39193.7	40439.6	19954.1	32356	38099.3	30183.02305
9	2033	39457.6	41307.6	20653.5	32774.8	38589	32899.49512
10	2034	39723.3	42194.2	21377.3	33199	39085.1	35860.44968
11	2035	39990.8	43099.9	22126.6	33628.7	39587.6	39087.89015
12	2036	40260.1	44025	22902.1	34064	40096.5	42605.80027
13	2037	40531.2	44970	23704.7	34504.9	40612	46440.32229
14	2038	40804.2	45935.2	24535.5	34951.6	41134.1	50619.9513



VİZYONUMUZ... TÜRKİYE, %7 BÜYÜME HIZIYLA (DOLAR FİYATLARIYLA)

11 YIL SONRA İSPANYA'YI, 14 YIL SONRA JAPONYA VE İTALYAYI, 17 YIL SONRA GÜNEY KORE'Yİ İLK KEZ GEÇECEK...

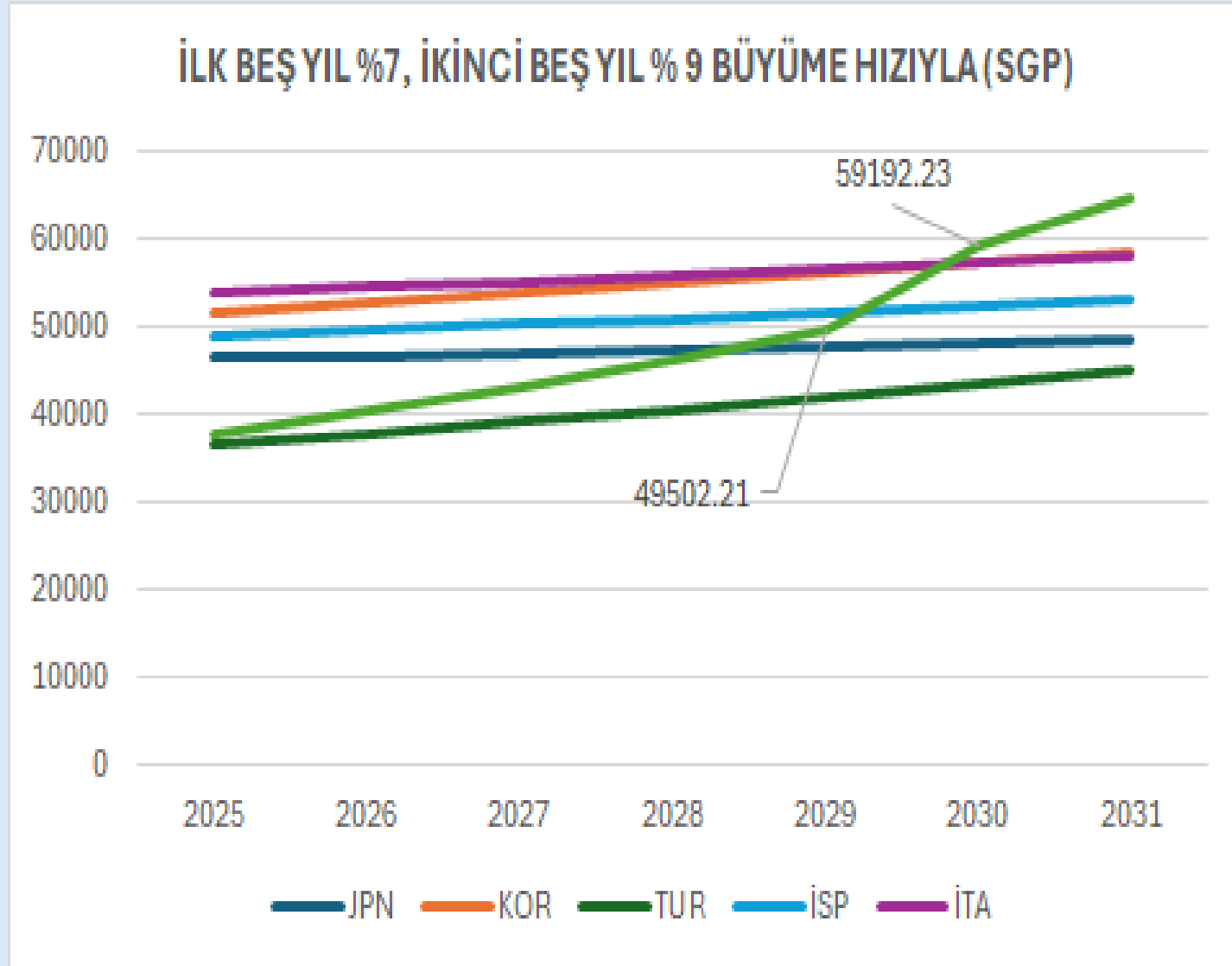
	Yıllar	JPN	KOR	TUR	İSP	İTA	%7 büyüme
1	2025	37395	34853.4	15678.7	29570.4	34840.4	16208.1904
2	2026	37646.8	35601.5	16228.2	29953.2	35288.3	17342.7637
3	2027	37900.4	36365.7	16797	30340.9	35742	18556.7572
4	2028	38155.6	37146.2	17385.7	30733.6	36201.5	19855.7302
5	2029	38412.5	37943.5	17995	31131.4	36666.9	21245.6313
6	2030	38671.2	38757.9	18625.7	31534.4	37138.2	22732.8255
7	2031	38931.6	39589.8	19278.5	31942.5	37615.7	24324.1233
8	2032	39193.7	40439.6	19954.1	32356	38099.3	26026.8119
9	2033	39457.6	41307.6	20653.5	32774.8	38589	27848.6887
10	2034	39723.3	42194.2	21377.3	33199	39085.1	29798.0969
11	2035	39990.8	43099.9	22126.6	33628.7	39587.6	31883.9637
12	2036	40260.1	44025	22902.1	34064	40096.5	34115.8412
13	2037	40531.2	44970	23704.7	34504.9	40612	36503.9501
14	2038	40804.2	45935.2	24535.5	34951.6	41134.1	39059.2266
15	2039	41078.9	46921.2	25395.4	35404	41662.9	41793.3724
16	2040	41355.5	47928.3	26285.5	35862.2	42198.5	44718.9085
17	2041	41634	48957	27206.7	36326.4	42741	47849.2321
18	2042	41914.4	50007.8	28160.2	36796.6	43290.5	51198.6783
19	2043	42196.6	51081.2	29147.2	37272.9	43847	54782.5858
20	2044	42480.8	52177.6	30168.7	37755.3	44410.7	58617.3668



VİZYONUMUZ.... TÜRKİYE %7 VE %9 BÜYÜME HIZIYLA (SATINALMA GÜCÜ PARİTESİYLE)

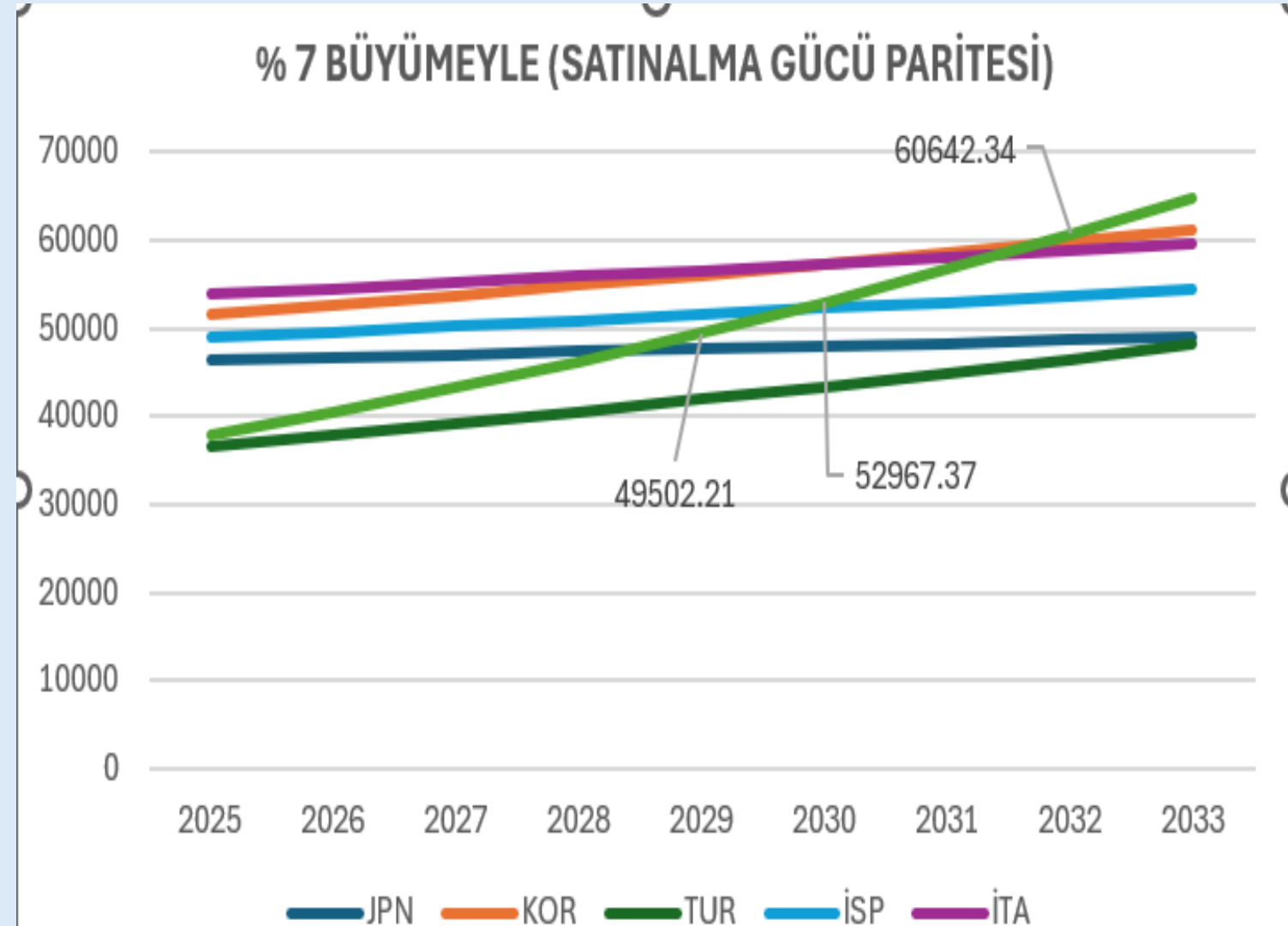
4 YIL SONRA JAPONYA'YI, 5 YIL SONRA İSPANYA, İTALYA VE GÜNEY KORE'Yİ İLK KEZ GEÇİYOR...

	JPN	KOR	TUR	İSP	İTA	İlk 5 yıl %7, ikinci 5 yıl %9 büyüme
1 2025	46407.83995	51496.30444	36531.37614	48999.171	53797.96936	37765.00
2 2026	46720.34016	52601.62677	37811.71182	49633.401	54489.58196	40408.55
3 2027	47034.94468	53730.67386	39136.92014	50275.84	55190.08576	43237.15
4 2028	47351.66768	54883.95493	40508.57378	50926.594	55899.59504	46263.75
5 2029	47670.52341	56061.99016	41928.30054	51585.772	56618.22559	49502.21
6 2030	47991.52626	57265.31087	43397.78527	52253.482	57346.09467	59192.23
7 2031	48314.69066	58494.45979	44918.77185	52929.834	58083.32104	64519.53
8 2032	48640.03119	59749.99129	46493.0653	53614.941	58830.025	70326.29
9 2033	48967.56248	61032.47166	48122.5339	54308.916	59586.32839	76655.66



VİZYONUMUZ... TÜRKİYE %7 VE %9 BÜYÜME HIZIYLA (SATINALMA GÜCÜ PARİTESİYLE) 4 YIL SONRA JAPONYA'YI, 5 YIL SONRA İSPANYA'YI 7 YIL SONRA İTALYAYI VE GÜNEY KORE'Yİ İLK KEZ GEÇİYOR...

		JPN	KOR	TUR	İSP	İTA	%7 büyüme
1	2025	46407.83995	51496.30444	36531.37614	48999.171	53797.96936	37765.00
2	2026	46720.34016	52601.62677	37811.71182	49633.401	54489.58196	40408.55
3	2027	47034.94468	53730.67386	39136.92014	50275.84	55190.08576	43237.15
4	2028	47351.66768	54883.95493	40508.57378	50926.594	55899.59504	46263.75
5	2029	47670.52341	56061.99016	41928.30054	51585.772	56618.22559	49502.21
6	2030	47991.52626	57265.31087	43397.78527	52253.482	57346.09467	52967.37
7	2031	48314.69066	58494.45979	44918.77185	52929.834	58083.32104	56675.08
8	2032	48640.03119	59749.99129	46493.0653	53614.941	58830.025	60642.34
9	2033	48967.56248	61032.47166	48122.5339	54308.916	59586.32839	64887.30



ULUSAL REKABET GÜCÜ KAZANMA STRATEJİSİ



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

**Kurumsal Düzenleme ve
Planlı Ekonomiye Geçiş**

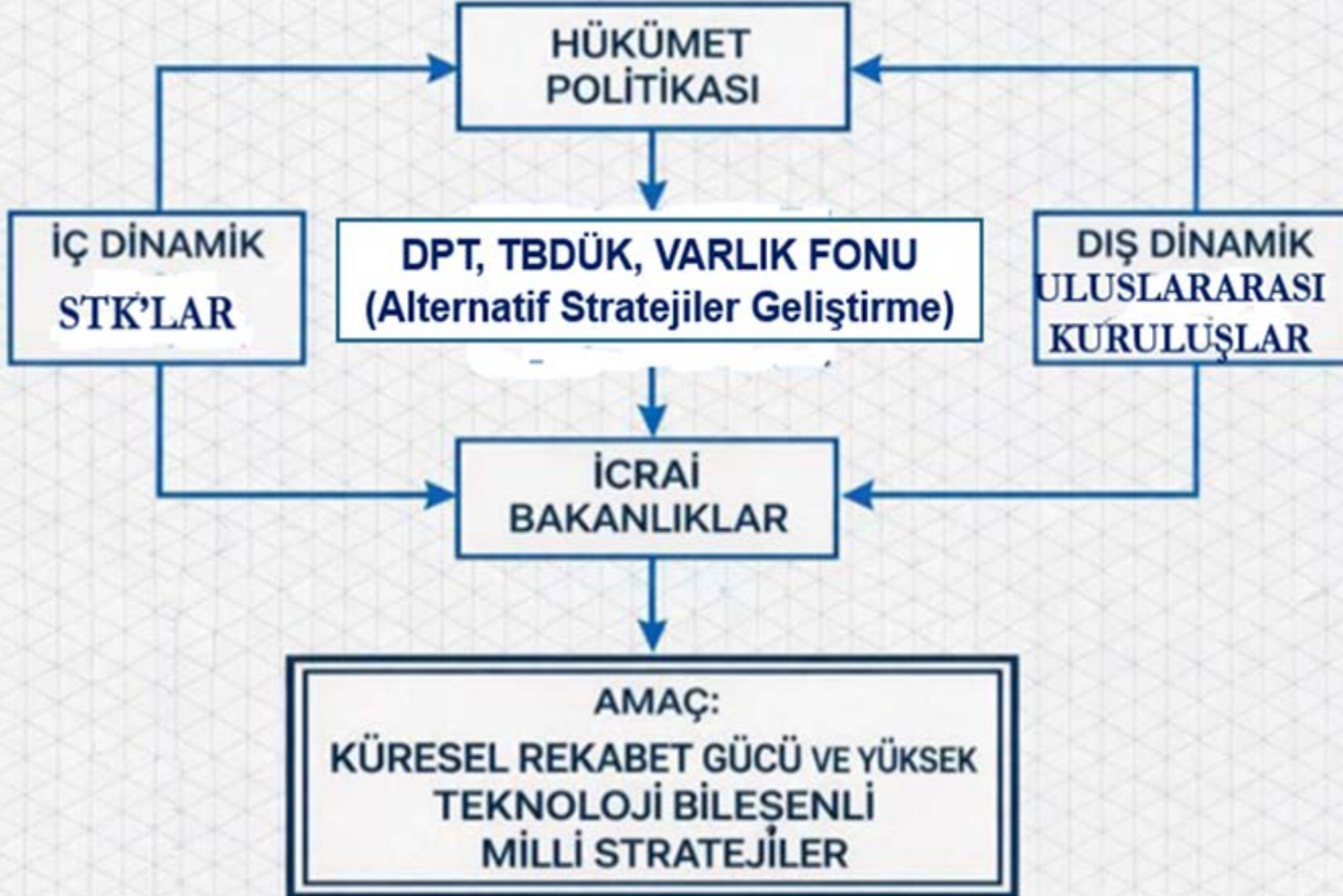


Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) Anayasal Statüyle Yeniden Kurulması

Türkiye Başarım Değerlendirme Üst Kurulu'nun (TBDÜK) Kurulması

Türkiye Varlık Fonu'na (TVF) Anayasal Statü Kazandırılması

KURUMSAL DÜZENLEME VE PLANLI EKONOMİYE GEÇİŞ



- ❑ **DEVLET TEŞKİLATI (DPT)** anayasal güvenceyle kurulacaktır. **PLANLAMA** yeniden
- ❑ **Ulusal Rekabet Gücü Kazanma Stratejisi:** Veriye Dayalı Stratejik Planlama
- ❑ **TBDÜK (Türkiye Başarım Değerlendirme Üst Kurulu)** kurularak kamu teşebbüslerinin performansı derecelendirilecek, kurumlar etkin denetime kavuşacaktır.
- ❑ **Türkiye Varlık Fonu'na (TVF)** anayasal statü kazandırılarak stratejik öneme sahip ekonomik kaynakların milli egemenlik teminatı altına alınması TBDÜK raporlaması sağlanacaktır.

MAKROEKONOMİK AMAÇ: BÜYÜME, İSTİKRAR, İSTİHDAM, CARİ DENGİ



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Makroekonomik Amaç ve Araçlar

Merkez Bankası ve Para
Politikası

Maliye Politikası

Sermaye Piyasaları ve
Borç Yönetimi

Fiyat İstikrarı

Büyüme ve İstihdam

Finansal İstikrar

Türkiye'nin Para Politikası Serüveni: Fiyat İstikrarından Hedef Sapmasına (2003-2025)

2006-2010: Açık Enflasyon Hedeflemesi

2011-2021: Finansal İstikrar ve Karma Model

Hedeflenen vs. Gerçekleşen Enflasyon Performansı



Hesap verilebilirlik ve öngörülebilirliğin en yüksek olduğu, hedeflerin başarıyla yaklaştığı şeffaf dönemdir.

Politika faizinin yanına makroihtiyati tedbirler ve "Rekabetçi Kur Modeli" eklenerek çok araçlı stratejiye geçildi.

Temel Ödünleşim (Trade-off)

Fiyat istikrarına odaklanıldığında cari açık artarken, cari açığa (kur yoluyla) odaklanıldığında enflasyon yükselmiştir.

Kontrollden Çıkan Hedef Sapmaları

2003-2010 arasında 1.2 puan olan ortalama sapma, 2021-2025 döneminde 23 puana fırlamıştır.



TL'nin Negatif Ayrışması

2013-2020 döneminde Türkiye, akran ülkeler arasında reel olarak en fazla değer yitiren ülke olmuştur.



Çözüm: Verimlilik ve Güven

Enflasyon ve cari açığı aynı anda düşürmenin yolu yüksek teknoloji ve güçlü kurumsal güvendir.

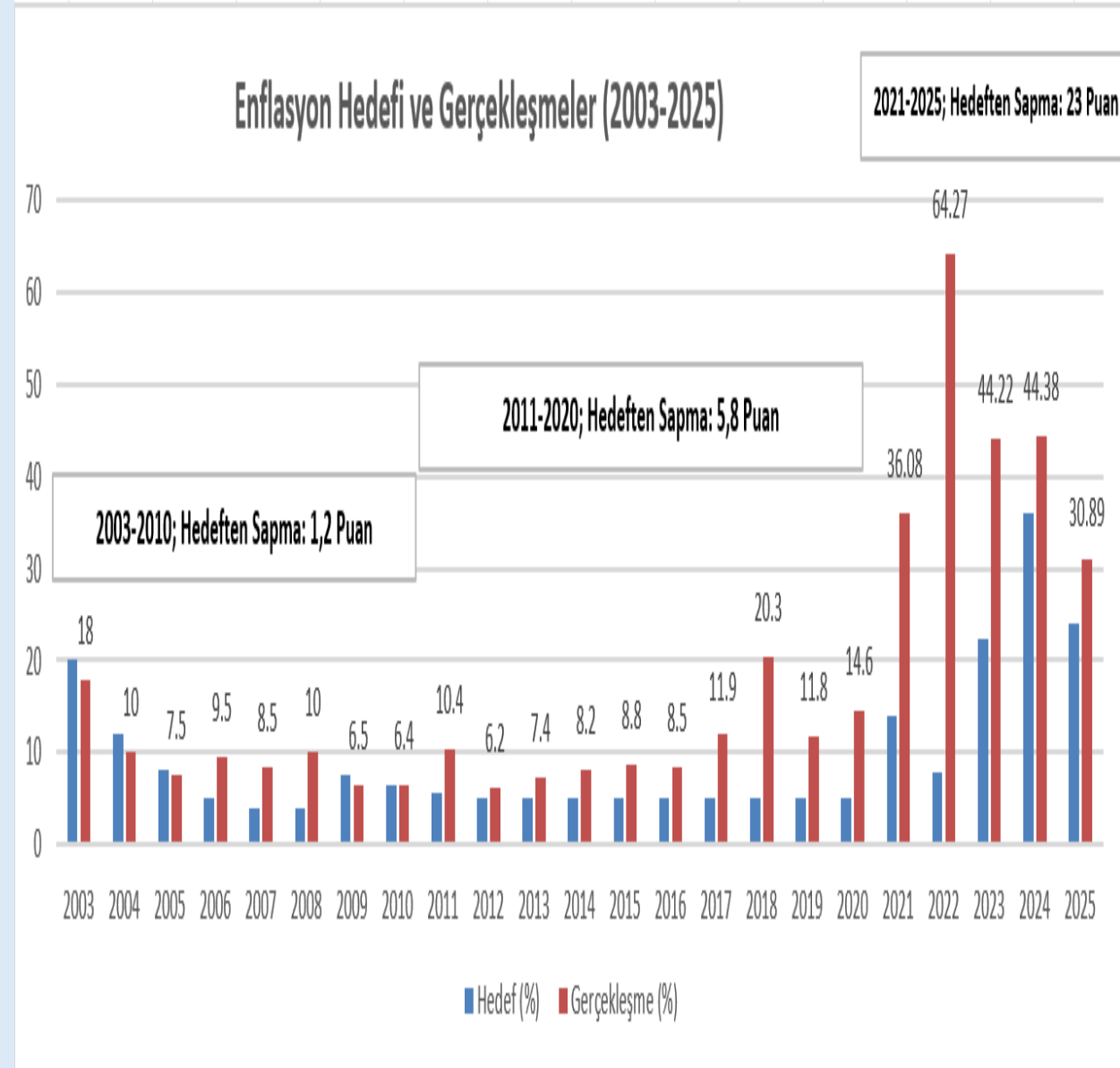
MAKROEKONOMİK ARAÇ: MERKEZ BANKASI VE PARA POLİTİKASI

Kurumsal Yapıdaki Bozulma



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

- ❑ Politika performansındaki radikal bozulma, sadece teknik bir araç seçimi hatası değil, kurumsal kapasitedeki erozyonun bir sonucudur.
- ❑ 2003-2010 dönemindeki **1,2 puanlık** hedeften sapma, 2011-2020 döneminde **5,8 puana**, 2021-2025 projeksiyonunda ise **23 puana** yükselerek fiyat istikrarı amacından tamamen uzaklaşıldığını kanıtlamaktadır
- ❑ **Yönetim Paradoksu ve Kurumsal Kapasite:** 2013 öncesinde kurumsal işleyişte "aşağıdan yukarıya" bir bilgi akışı mevcuttu; teknik simülasyonlar ve analizler karar alma süreçlerini doğrudan besliyordu. Ancak 2013 sonrasında bu akış kesilmiş, karar alma mekanizmaları merkezileşmiş ve "defansif" bir yapıya bürünmüştür.
- ❑ Merkez Bankası başkanlarının görevden alınma sıklığındaki artış, kurumsal hafızayı yok etmiş ve piyasa güvenini sarsmıştır.



MAKROEKONOMİK ARAÇ: MERKEZ BANKASI VE PARA POLİTİKASI

Sürdürülebilir İstikrar Reçetesi



- ❑ Türkiye'nin hem cari açığı hem de enflasyonu aynı anda düşürebilmesi için stratejik bir paradigma değişikliği şarttır.
- ❑ **Verimlilik Temelli Büyüme:** Eğitim, inovasyon ve yüksek teknolojili üretimle katma değerli ihracat kapasitesinin artırılması.
- ❑ **Güven Sağlayan Kurumsal Çerçeve:** Karar alma süreçlerinde kurumların teknik kapasitesini kullanan, öngörülebilir ve kapsayıcı bir yönetim anlayışının tesisi.
- ❑ Türkiye'nin son yirmi yıllık para politikası evrimi bir "ödünleştirmeler tarihidir." İlk on yılda fiyat istikrarı için cari açık, ikinci on yılda ise büyüme kaygısıyla enflasyon feda edilmiştir.
- ❑ Gelecek on yılın başarısı, bu iki hedefi verimlilik ve güven ekseninde birleştirebilen sağlam bir kurumsal yapıya bağlıdır.

MAKROEKONOMİK ARAÇ: MALİYE POLİTİKASI



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Makroekonomik Amaç ve Araçlar

Merkez Bankası ve
Para Politikası

Maliye Politikası

Sermaye Piyasaları ve
Borç Yönetimi

Anayasal Vergi Reformu

Dolaylı Vergilerin Azaltılması

Bütçe Disiplini ve İsrafla
Mücadele

Vergi Denetiminde
Dijitalleşme (QR Kod)

Türkiye’de Yıllık Kentsel
Rant Tahmini-Vergilendirme

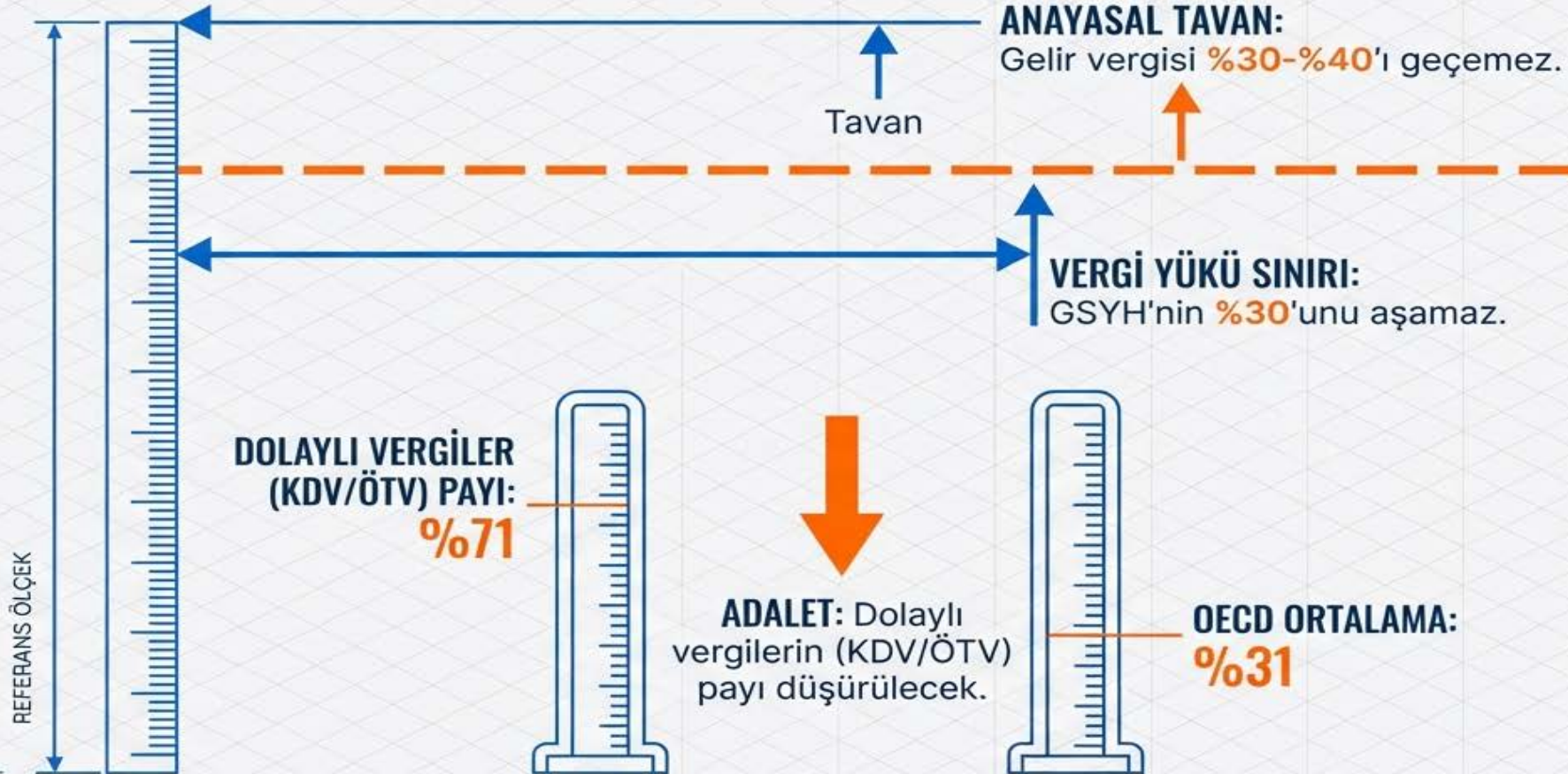
MAKROEKONOMİK ARAÇ: MALİYE POLİTİKASI ANAHTAR ÇÖZÜM



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

MALİYE POLİTİKASI: ANAYASAL VERGİ REFORMU



DİJİTAL KONTROL

QR Kodlu
Vatandaşlık Kartı ile
dijital takip ve kayıt
dışılıkla (%25-30)
mücadele.

DETAY A-1

SERMAYE PİYASALARI VE BORÇ YÖNETİMİ



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

**Makroekonomik
Amaç ve Araçlar**

Merkez Bankası ve
Para Politikası

Maliye Politikası

Sermaye Piyasaları ve
Borç Yönetimi

Kamu Bankacılığının
Şeffaflaştırılması

Sermaye Piyasalarının
Derinleştirilmesi

KAMU BANKACILIĞININ ŞEFFAFLAŞMASI

Özel Sektör ve Kamu Maliyesinde Riskler (2021-2025)



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Türkiye Finansal Görünümü: Özel Sektörün Dayanıklılığı ve Kamu Maliyesi Riskler (2021-2025)

Varlık Kompozisyonunda TL'ye Geçiş



Hanehalkı Yükümlülüklerinde Hızlı Artış



KMH (Kredili Mevduat Hesabı)	537 Milyar TL	+138,2%
Taksit BKK	1.365 Milyar TL	+67,2%
Toplam Yükümlülük	4.496 Milyar TL	+39,5%

Kamu Maliyesi: Artan Baskılar ve Kırılganlıklar



Faiz Giderlerinde Dramatik Artış

2024-2025 döneminde faiz ödemeleri kamu harcamaları içinde en hızlı yükselen kalemdir.



Faiz Dışı Dengeye Yapısal Bozulma

Deprem harcamaları ve sosyal transferler bütçe üzerinde güçlü baskı oluşturmaktadır.



Net Finansman Gereğinde Büyüme

Borçlanma maliyetlerinin artması ve vadenin kısalması mali şok riskini artırmaktadır.



KAMU BANKACILIĞININ ŞEFFAFLAŞMASI

Özel Sektör ve Kamu Maliyesinde Mevcut ve Olası Riskler (2021-2025)



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

- ❑ **FAİZ GİDERLERİNDEKİ PATLAMA:** Faiz ödemelerinin, kamu harcamalarında payı en çok yükselen kalemdir; yüksek iç borçlanma faizleri, KKM maliyetleri ve borçlanma vadelerinin kısalması maliyet şokunu tetikledi.
- ❑ **FAİZ DIŞI DENGİNİN BOZULMASI:** 2022-2025 döneminde kamu yönetiminin faiz hariç ürettiği dengenin (faiz dışı denge) kalıcı olarak negatif bir patikaya girmesi, maliyenin sağlığını bozdu.
- ❑ **YAPISAL GİDER BASKILARI:** 2023 sonrası deprem harcamaları bütçe üzerindeki en güçlü baskıyı oluştururken; sosyal güvenlik sisteminin kronik açığı, ücret artışları ve teşvikler gider kalemlerini yukarı çekti.
- ❑ **KUR VE BORÇLANMA RİSKLERİ:** Kamunun kur riskinin artması ve net finansman ihtiyacının her yıl büyümesi mali sürdürülebilirliği zayıflattı.
- ❑ **BULAŞMA RİSKİ:** Finansal sistem risklerini yönetebilse de reel sektör ve hanehalkı risklerinin kamu üzerine olası yayılma etkisi belirsiz bir risk unsuru olarak kalmıştır.

KAMU BANKACILIĞININ ŞEFFAFLAŞMASI

Mevcut ve Olası Risklerin Yönetilmesi ve Kamu Maliyesinin Yeniden Tesisi- I-



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

1. MALİ DİSİPLİNİN VE FAİZ DIŞI DENGİNİN TESİSİ

- ☐ **Vergi Reformu Özelinde Kaynak Yaratma Yaklaşımı** : Türkiye’de Yıllık Kentsel Rant Tahminini delillendirme
- ☐ **Faiz Dışı Fazla Hedefi**: Negatif patikada olan faiz dışı dengenin yeniden artıya geçirilmesi için sıkı bir bütçe disiplini uygulanacaktır.
- ☐ **Harcamanın Gözden Geçirilmesi**: Sosyal transferler ve teşvik mekanizmaları verimlilik esasına göre optimize edilerek yapısal gider baskıları azaltılacaktır.

2. BORÇ VE FİNANSMAN YÖNETİMİ

- ☐ **Vade Uzatımı**: Maliyet şoklarını azaltmak için kısalan iç borçlanma vadeleri stratejik olarak uzatılacaktır.
- ☐ **Kamu Borç Yükünün Yönetilebilir Düzeye Çekilmesi**: Türk Lirası mevduata geçiş süreci hanehalkı eğitimiyle uyumlu olarak desteklenecektir.

KAMU BANKACILIĞININ ŞEFFAFLAŞMASI

Mevcut ve Olası Risklerin Yönetilmesi ve Kamu Maliyesinin Yeniden Tesisi- II-



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

3. GELİR YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

- ❑ **Vergi Tabanının Genişletilmesi:** Nominal artışlara dayalı vergi gelirleri yerine, ekonomik büyümeyle uyumlu ve dolaylı vergilere (KDV, ÖTV) olan aşırı bağımlılığı azaltacak daha dengeli bir gelir yapısı oluşturulacaktır.

4. YAPISAL REFORMLAR

- ❑ **Sosyal Güvenlik Reformu:** Sistemin kronik açıklarını kapatacak yapısal düzenlemeler hayata geçirilecektir.
- ❑ **Şeffaflık:** Kamu bütçesi dışındaki muhtemel zarar ve açıkların (kamu iktisadi teşebbüsleri vb.) görünür kılınacak ve denetim altına alınacaktır.

KAMU MALİYESİNDEKİ RİSKLERİN ÖNLENMESİ, HANEHALKI VE REEL SEKTÖRDEKİ DÜŞÜK BORÇLULUK GİBİ **GÖSTERGELERİN** SAĞLADIĞI HAREKET ALANININ DOĞRU KULLANILMASINA BAĞLIDIR.

Sermaye Piyasalarının Derinleştirilmesi

ULUSLARARASI SERMAYE PİYASALARINDA ANA EĞİLİMLER

Varlık Kompozisyonunda Maddi Olmayan Duran Varlık Ağırlığının Artışı

Kurumsal Yatırımcı Paylarında Artış

Borsa Yatırım Fonlarında (ETF) Artış

Yatırım Fonlarına Yoğun İlgi

Yapay Zeka: Sermaye Piyasasında Algoritmik Ticaret

Uluslararası Sermaye Akımlarının Sürükleyici Yönü

Sürdürülebilirlik Olgusu Odaklı Yatırımların Artışı

Uluslararası Sermaye Piyasalarında Ana Eğilimler

Varlık Kompozisyonunda Maddi Olmayan Duran Varlık Ağırlığının Artışı; 1995-2024 periyodunda maddi olmayan yatırımlar reel olarak %143, maddi yatırımlar sadece %32 oranında büyümüştür.

Kurumsal Yatırımcı Paylarında Artış; Sadece ABD'deki büyüklüğü 90 trilyon dolar... Önceki dönemlerde borsada kurumsal yatırımcı payı %16 iken bugün ortalama %60...

Borsa Yatırım Fonlarında (ETF) Artış; 2025 rakamlarıyla Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya Pasifik toplamı 10,2 trilyon dolar...

Yatırım Fonlarına Yoğun İlgi; açık uçlu ve borsa yatırım fonları da dahil olmak üzere yatırım fonlarının yönetilen varlıkları 65 trilyon dolar...

Yapay Zeka: Sermaye Piyasasında Algoritmik Ticaret: yüksek frekanslı ticaret araçlarını kullanan (*HFT Algo Trading*)

Uluslararası Sermaye Akımlarının Sürükleyici Yönü; 2025 yılı için Asya'dan 77 milyar dolar net çıkış, Avrupa'ya 154,1 milyar dolar ve ABD'ye 197 milyar dolar net giriş...

Sürdürülebilirlik Olgusu Odaklı Yatırımların Artışı: 2024 büyüklüğü 16,754 trilyon dolar...

- ❑ Sermaye piyasalarında işlem hacmi ve yatırımcı sayısı artarken, sermayenin tabana yayılması konusunda ciddi bir başarısızlık söz konusudur.
- ❑ Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) verilerine göre, Pay Piyasası'nda portföyü 10 milyon TL ve üzeri olan yatırımcılar (tüm yatırımcıların sadece **binde 4'ü**), toplam portföy değerinin %85'ine hükmetmektedir. Bu durum, borsanın geniş kitleler için bir tasarruf aracından ziyade, dar bir elit kesimin servetini büyüüttüğü TEKELLEŞEN bir yapıya dönüştüğünü göstermektedir.
- ❑ Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'ndaki (VİOP) hacim artışı sağlıklı bir piyasa yapısından ziyade, artan belirsizliklere verilen kısa vadeli refleksif tepkilerin bir sonucudur. Yatırımcıların pozisyon alma sürelerinin kısalması, piyasanın bir risk yönetim platformu olmaktan çıkıp **spekülatif bir alan** haline geldiğine dair sinyaller vermektedir.

TÜRK SERMAYE PİYASASINA DERİNLİK KAZANDIRMA: KAMU BANKALARI KATILIM FONLARI KATKILI MODEL PORTFÖY VE KATILIMCI GİRİŞİMCİLİK (KGM)



❑ MODELİN ÇEKİRDEĞİ/Pilot Çalışma

- Örneğin Haziran 2025 dönemi itibariyle Ziraat Bankası katılım fonu toplamı 632.8 milyar TL; Vakıfbank katılım fonu toplamı 480,8 milyar TL'dir. Bu iki kamu bankasının katılım fon büyüklüğü 1.113,6 milyar TL'ye (yaklaşık 22 milyar dolar) tekabül etmektedir.
- Buna Türkiye'de Yıllık Kentsel Rant Tahmininin Delili kapsamında 2025 yılı itibariyle tarafımızdan hesaplanan yaklaşımın toplam büyüklüğünü ekleyelim. Burada;
 1. Konut ve arsa değer artışları 600 milyar TL,
 2. İmar planı değişiklikleri 400 milyar TL
 3. Kamu altyapı yatırımlarının rant etkisi 250 milyar TL
 4. Kentsel dönüşüm ve rezerv alan uygulamaları: 300 milyar TL olmak üzere toplam 1.550 milyar TL. Bu, dünya deneyimini esas alan kaynak tahmini, Güney Kore, İspanya, Brezilya ve ABD örneklerinden hareketle hesaplanmıştır.
- Bu tutar, mevcut durumda büyük ölçüde kamuya geri dönmeyen, ancak etkin bir değer artış payı veya rant vergisi mekanizması ile kamu finansmanı açısından önemli bir kaynak potansiyelidir.

TÜRK SERMAYE PİYASASINA DERİNLİK KAZANDIRMA: KAMU BANKALARI KATILIM FONLARI KATKILI MODEL PORTFÖY VE KATILIMCI GİRİŞİMCİLİK (KGM)



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

❑ MODELİN VARSAYIMLARI

- Her iki bankanın katılım fonunu DPT'nin partimize özgü KGM' ne yönlendirileceğini düşünelim.
- Buna özel bankaların katılım fonlarının da eklendiğini (yaklaşık 18 milyar dolar) varsayalım.
- Ayrıca Vergi Reformu çerçevesinde şehir rantı kapsamında bina, arazi ve arsalardan sağlanan rantların vergilendirildiği varsayımından hareketle mali disiplinden gelen ek vergilerden oluşan 160 milyar dolarlık fon sağlandığını hesaba katarak bir **model portföy** (menkul kıymetleştirme yöntemi ile) oluşturduğumuzu kabul edelim.

TÜRK SERMAYE PİYASASINA DERİNLİK KAZANDIRMA: KAMU BANKALARI KATILIM FONLARI KATKILI MODEL PORTFÖY VE KATILIMCI GİRİŞİMCİLİK (KGM)



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

❑ KISITLAR-FIRSATLAR

- Potansiyel tahminimiz çerçevesinde ortaya çıkan iç tasarrufların başlangıç toplamı yaklaşık 2.65 trilyon TL'lik (53 milyar dolar) portföy büyüklüğü, 2024 yılı dolar fiyatlarıyla 65 trilyon dolarlık uluslararası pasif yatırım fonlarıyla karşılaştırılırsa 0.001'lik bir paya karşılık gelmektedir.
- Tek başına bu gösterge bile dünya piyasalarındaki pasif fonlarla bile rekabet edilemeyeceğinin bir göstergesidir. Bu durum, Anahtar Parti olarak Türkiye özelinde bir model geliştirmenin gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.
- Dolayısıyla yukarıdaki 53 milyar dolarlık fonu pasif varlıklarda değerlendirme yerine aktif varlıklara dönüştürülmesiyle o oluşan portföy büyüklüğü, yurt içinde yatırım açığını karşılayacak şekilde reel sektör planında, BiST'e entegre şirketleşmeye(KGM-AŞ:) dönüştürülebilecektir.
- Eğer partimize özgü Katılımcı Girişimcilik Fonu'nun %49'una karşılık gelen devlet payının 53 milyar dolar olarak tahsis edileceğini, geriye kalanın %51'inin de özel sektör payı şeklinde düzenlenebileceğini öngörelim. Burada hayata geçirilebilecek işlevsel olan 106 milyar liralık model portföyün Türkiye sermaye piyasasını derinleştirmiş olması, tasarruf yatırım açığının kısmen de olsa kapanmasına katkı sağlayacaktır. Bu katkı her yıl yurt dışındaki yurt içi yerleşiklerden sağlanan kaynakların ülkeye çekileceği varsayımıyla desteklenirse, bu kaynaklardan (tahmini 300 milyar dolar) ortalama her yıl 100 milyar dolarlık yatırım yapmak mümkündür

TÜRK SERMAYE PİYASASINA DERİNLİK KAZANDIRMA: KAMU BANKALARI KATILIM FONLARI KATKILI MODEL PORTFÖY VE KATILIMCI GİRİŞİMCİLİK (KGM)



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

❑ MODELİN MEKANİZMASI

- Kurumsal yatırım fonları büyüklüğünün 10.9 Trilyon TL (GirişimSerm fonu, Emeklilik, yatırım ort.) 220 milyar dolar olduğunu hesaba kattığımızda Türkiye’de yurt içi tasarruf-yatırım açığını gidermeye yönelik kurgumuzun dinamiği olan KGM Modeli ile (basit ve sade bir organizasyonla)sermaye piyasasının derinliğini her yıl iki katına çıkarmak mümkündür.
- Bu uygulamanın sermaye piyasasında oluşturacağı güvenin Türkiye ekonomisine güvenle özdeşleşeceğini dikkate alırsak, uluslararası piyasalardan yurt içi tasarruf benzeri yurtdışı kaynak akışını da (DYY-portföy yat.) sağlamak mümkündür.
- Dolayısıyla Türkiye ekonomisi bir-iki yıl içerisinde yaklaşık 400 milyar dolarlık bir model portföye erişmiş olacaktır.
- Bu durumda ilk beş yıl, belli bir orandaki “kâr payı garantisi” öngörüsüyle oluşan bu kaynağın, “kilit” “sürükleyici” ticarete konu olan mal ve hizmet endüstrilerine yönlendirilmesi halinde, uluslararası düzeyde rekabetçi reel sektörün yeniden yapılandığını ve bunun mülkiyeti tabana yaygınlaştıran bir model olarak Türkiye Varlık Fonu benzeri devasa bir Anonim Şirketler topluluğu doğmasına imkan sağlayacaktır. Bu büyüklük ekonominin toplam GSMH, 1.2 trilyon dolar olduğunu düşünürsek ve Sermaye/Hasıla oranı=0.30 ile birlikte ele alınırsa her yıl 120 milyar dolar, yaklaşık beş yıl içinde ilave 600 milyar dolar katma değer mevcut büyüklükle 1.2 trilyon Dolar ileve değer yaratılabilmektedir. Bu da ekonominin ikiye katlanmasının temel göstergesidir.

❑ MODELİN BELİRLENEN VİZYON VE MİSYONLA UYUMU

Anahtar Parti'ye özgü bu tür bir yapılanma ile kısa zamanda dünyada rekabet edilebilirliğin sektörel boyutu, birinci derecede pasif varlıklar üzerinden kaynakların yurt dışına akışını engelleyecek, daha önemlisi aktif varlıklar üzerinden ortalama beş yıl içinde Türkiye Varlık Fonu büyüklüğüne eşdeğer bir kurumsallaşmaya, nitelikli işgücü işsizliğinin azalmasına, toplam faktör verimliliğinin artmasına, özetle en azından REEL %10'lık bir getiri hesabıyla her yıl Türkiye ekonomisine yaklaşık **50 MİLYAR DOLARLIK EK BİR GELİR KATKISI SAĞLANMIŞ** olacaktır.

EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜ

İstihdam ve Beşeri Sermaye



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

**Emeğin Niteliksel
Dönüşümü**



Eğitim: Beceri Temelli Reform

Beyin Göçünün Tersine Çevrilmesi

Dezavantajlı Grupların İstihdamı

Nitelikli İşgücü Dönüşümü

EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜNÜ SAĞLAYACAK İSTİHDAM MODELLERİ



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

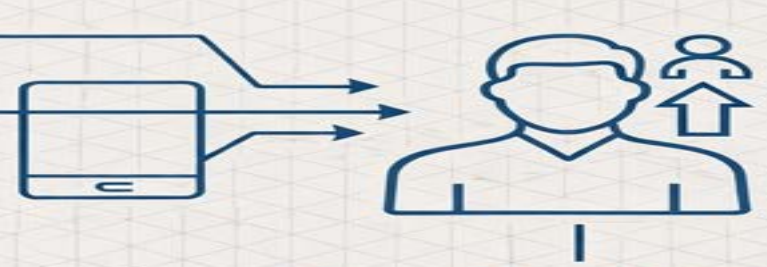
EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜ: İSTİHDAM VE BEŞERİ SERMAYE



Mesleki Eğitimin İtibarı:
Piyasa ihtiyaçlarına göre müfredat.



Dezavantajlı Grupların İstihdamı:
Engelliler için iş koçluğu ile sürdürülebilir model.



Genç Odak: NEET
(Ne eğitimde ne istihdamda) gençlerin sertifika programlarıyla kazanılması.

Beşeri sermaye ekonominin sürükleyici gücüdür ve mevcut sistemde bu gücün büyük bir kısmı (özellikle gençler ve dezavantajlı grupla) atıl kalmaktadır. Önerilerimiz, ekonomiyi sadece makro göstergeleri iyileştirmeyi değil, emeğin niteliğini artırarak ve ekonomiyi "fakirleştiren büyüme" tuzağından kurtararak dönüştürmeyi amaçlamaktadır

EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜNÜ SAĞLAYACAK İSTİHDAM MODELLERİ –I-



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

❑ EĞİTİM SİSTEMİNDE YAPISAL VE NİTELİKSEL REFORM

- **Beceri Temelli Eğitim:** Temel eğitim (ilkokul) aşamasında etkin ölçme yöntemleriyle öğrencilerin yetenekleri tespit edilerek, lise ve sonrası eğitim bu becerilere göre planlanacak, mesleki ve teknik eğitim, "itibarı iade edilerek" ve müfredatı sektör ihtiyaçlarına göre güncellenerek yeniden yapılandırılacaktır
- **Üniversite Reformu ve Beyin Göçüyle Mücadele:** Her ile üniversite açma politikası yerine, siyasi kaygılardan uzak, bilimsel araştırma odaklı bir yapıya geçilecek, Özellikle bilişim, mühendislik ve moleküler biyoloji gibi alanlarda yaşanan beyin göçünü durdurmak için yüksek katma değerli beşeri sermaye yatırımları önceliklendirilecektir
- **Aktif Eğitim Programları:** Eğitimin her aşamasında, iş gücü piyasasına uygun, uygulamalı ve dijital becerileri (yapay zekâ, veri analizi) önceleyen aktif programlar hayata geçirilmelidir.

❑ SANAYİ POLİTİKALARINDA "NİTELİK" VE "VERİMLİLİK" DÖNÜŞÜMÜ

- **Stratejik Yeniden Sanayileşme:** Sanayi politikaları; bilgi, teknoloji ve küme ekonomilerinden yararlanarak verimlilik artışı sağlayan ve nitelikli istihdam yaratan bir modele dönüştürülecektir.
- **KOBİ'lere "Çıracılık Finansmanı" Desteği:** İŞKUR kaynakları, üniversite öğrencilerinin iş arama eğitimleri gibi geçici çözümler yerine, KOBİ'lerde teknik eleman ihtiyacını karşılayacak "çıracılık" finansmanı olarak kullanılacaktır.
- **Teknoloji Merkezlerinin Fonlanması:** Sanayi ve ticaret odalarının kaynaklarının en az üçte biri, üniversite-teknik lise iş birliğiyle kurulan teknoloji merkezlerine aktararak bu kurumların fonksiyonelliği artırılacaktır.

EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜ: İSTİHDAM VE BEŞERİ SERMAYE



Mesleki Eğitimin İtibarı:
Piyasa ihtiyaçlarına
göre müfredat.

**Dezavantajlı Grupların
İstihdamı:**
Engelliler için iş koşluğu
ile sürdürülebilir model.

**Genç Odak: NEET
(Ne eğitimde ne
istihdamda) gençlerin
sertifika programlarıyla
kazanılması.**

EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜNÜ SAĞLAYACAK İSTİHDAM MODELLERİ –II-



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

❑ KAPSAYICI VE DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK İSTİHDAM MODELLERİ

- **"Yerleştir-Eğit" Yaklaşımı:** Geleneksel "eğit-yerleştir" modeli yerine, bireyin doğrudan iş başında iş koçlarıyla eğitildiği "Destekli İstihdam" modeline geçilecektir.
- **Dezavantajlı Grupların İstihdamında Sınav Engelinin Kaldırılması:** EKPSS gibi düşük yerleştirme oranına sahip ve "suni engel" oluşturan sınavlar kaldırılacak, bunun yerine iş koçluğu, iş yeri uyumlaştırma ve birebir görüşme yöntemleri benimsenecektir.
- **Caydırıcı Yaptırımlar ve Teşhir:** Engelli kotasını doldurmayan iş yerlerine sadece para cezası uygulanmayacak, teşhir edilecek veya "denkleştirme vergisi" ödemeleri sağlanacaktır.

EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜ: İSTİHDAM VE BEŞERİ SERMAYE



EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜNÜ SAĞLAYACAK İSTİHDAM MODELLERİ –III-



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

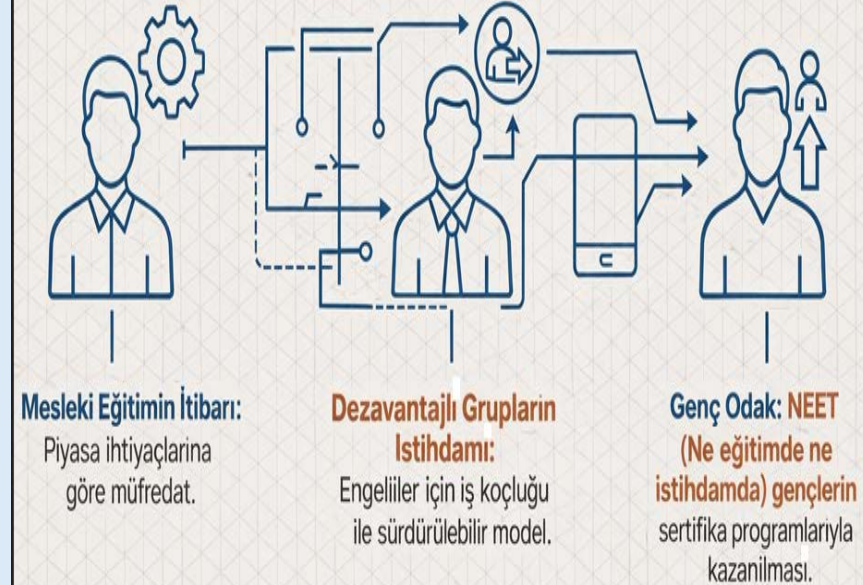
❑ GENÇ İŞSİZLİĞİ VE ATIL İŞGÜCÜYLE MÜCADELE MODELLERİ

- **Ordu-İŞKUR İşbirliği ve Sertifikalı İstihdam:** Vasıfsız gençler ve askerlik görevini yapanlar, tarım ve orman alanlarında (ağaç dikimi, ormanlaştırma) istihdam edilecek, bu süreçte sertifika almaları sağlanacaktır.
- **Katılımcı Girişimcilik Modeli:** Özellikle tarım, hayvancılık ve reel sektörlerde mülkiyet, kâr ve risk ortaklığına dayalı "Katılımcı Girişimcilik" modelleri teşvik edilecektir.
- **Mesleki Algının Yeniden İnşası:** Medya ve sosyal projelerle "her işin saygın olduğu" bilinci aşılacak, çobanlık gibi mesleklerin yabancı uyruklulara terk edilmesine neden olan algı bozulmaları düzeltilecektir.

❑ BÖLGESEL VE TOPLUMSAL Dengeleme Politikaları

- **Kadın İstihdamı ve Bakım Hizmetleri:** Kadınların iş gücüne katılımını engelleyen bakım yükümlülükleri için kreş ve sosyal destekler artırılacaktır.
- **Bölgesel Kalkınma:** Doğu-Batı arasındaki ücret ve istihdam farklarını azaltacak, kırsal bölgelerde verimliliği artıracak bölgesel programlar uygulanacaktır.
- **Atıl İşgücü Takibi:** Sadece dar tanımlı işsizlik değil, geniş tabanlı "atıl işgücü" (NEET dahil) verileri üzerinden politika üretilecek; "cesareti kırılan işsizler" ekonomiyeye kazandırılacaktır.

EMEĞİN NİTELİKSEL DÖNÜŞÜMÜ: İSTİHDAM VE BEŞERİ SERMAYE



MİKRO AMAÇ: SEKTÖREL DÖNÜŞÜM VE ÜRETİM STRATEJİLERİ



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Sektörel Dönüşüm ve Üretim Stratejileri



Yeniden Sanayileşme: Yüksek Teknoloji Hamlesi

Enerji Verimliliği ve Enerji Bağımlılığını Azaltma

Tarımın Reorganizasyonu ve Finansmanı Sorunu

Hizmetler: Bilişim Teknolojileri ve Hizmet İhracatı

Kümelenme Ekonomisi: Bölgesel İhtisas Üretim Merkezleri

SEKTÖREL DÖNÜŞÜM VE ÜRETİM STRATEJİLERİ



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

YENİDEN SANAYİLEŞME: YÜKSEK TEKNOLOJİ VE ARA MALLARI İTHALATINI EN AZA İNDİRME VE YURTIÇI ÜRETİMİYLE DESTEKLEME



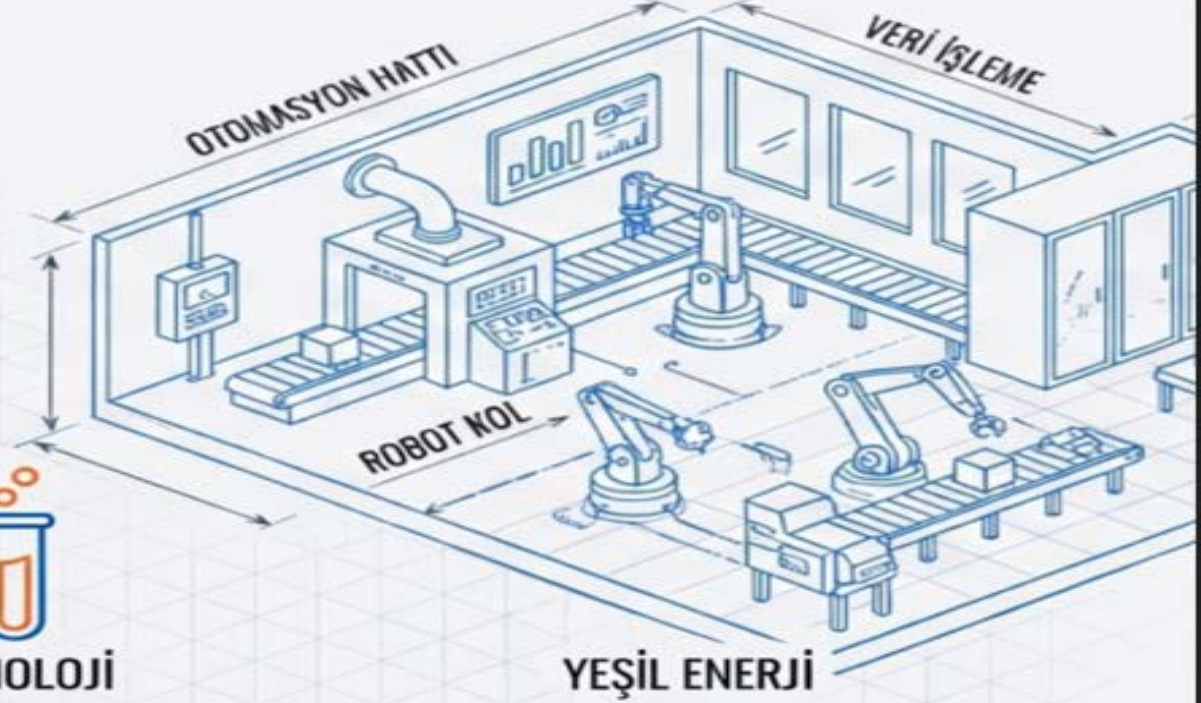
SAVUNMA SANAYİ



YAPAY ZEKA/YAZILIM



BİYOTEKNOLOJİ



KRİTİK GİRDİLER

**Ara Malları İthalatını En Azaya İndirme ve
Yurtiçi Üretimiyle Destekleme**

YERLİ ÜRETİM HEDEFİ

- » **Sektör-Tesvik Eşleşmesi:** Nokta atışı destekler.
- » **Yeni Nesil OSB:** Ar-Ge ve üniversite entegrasyonu. «

SEKTÖREL DÖNÜŞÜM VE ÜRETİM STRATEJİLERİ



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

**Enerji Verimliliği ve
Enerji Bağımlılığını
Azaltma**



Enerjiye Yönelik Fiziki Altyapının Yerelleştirilmesi

Nadir Toprak Elementleri Stratejisi

Ekolojik Sürdürülebilirlik

ENERJİ VİZYONU: İTHALATTAN “ENERJİ YARIMADASI’NA



NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ (NTE)

Cevher satışı yasak, işlenmiş ürün ihracatı esas
(Eskişehir, Malatya-Kuluncak)

Maden sahaları için “Rehabilitasyon Zorunluluğu” ve Yeşil Sertifikalandırma.

❑ TARIMIN FİNANSMANINA YÖNELİK SORGULAMA VE BİR MODEL

Bu konu en temelde Tarım Politikaları Başkanlığı'mızın politika geliştirme sınırları içine girmiş olmakla birlikte, tarım sektörünü ekonomi politikalarının sektörel yaklaşımı ile ilişkilendirdiğimizde, makro çerçevede en temelde Vergi Reformu'nun başarıldığı varsayımı altında, hem tarımın finansmanına yönelik bir değerlendirme (Tarım Politikaları Başkanlığı ile eşgüdüm referans) hem de politika başkanlığımız tarafından geliştirilen çözüm önerisi şu şekildedir:

TARIMIN REORGANİZASYONU VE FİNANSMANI SORUNU:

Mevcutta Tarımın Finansmanına Yönelik Temel Göstergeler



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Tablo 1: 2024-2025 Yılı Tarımsal Üretim Göstergeleri

Ürün Grubu	2024 Üretimi (Ton)	2025 Üretimi (Ton)	Değişim (%)	2025 Üretimi Parasal Değer
BİTKİSEL ÜRÜNLER GENEL TOPLAM	136.839.562	121.026.756	-11,6	1,613 Trilyon TL (40 Milyar \$)
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	74.877.234	68.147.254	-9	920 Milyar TL
- Tahıllar (Buğday, Arpa, Mısır vb.)	39.022.509	34.228.764	-12,3	
- Patates, Kuru Baklagiller, Yumru Bitkiler	8.249.224	7.356.304	-10,8	
- Yağlı Tohumlar	2.775.620	2.467.507	-11,1	
- Şeker Pancarı	22.413.967	21.975.301	-2	
- Tütün	94.278	111.963	18,8	
- Tekstilde Kullanılan Ham Bitkiler	2.244.278	1.935.371	-13,8	
Sebzeler	33.572.553	33.260.509	-0,9	399 Milyar TL
- Yumru ve Kök Sebzeler	4.197.401	4.481.024	6,8	
- Meyvesi İçin Yetiştirilen Sebzeler	26.866.588	25.845.229	-3,8	
- Yaprağı Yenilen ve Diğer Sebzeler	2.508.564	2.934.256	17	
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri	28.389.775	19.618.994	-30,4	294 Milyar TL
- Üzüm	3.468.000	2.515.152	-24,5	
- Diğer Meyveler ve Sert Kabuklular	23.077.485	15.390.349	-33,1	
- Baharat Bitkileri	394.256	363.492	-8,5	
- Çay (Yaş Çay)	1.450.034	1.350.000	-6,9	
Hayvansal Ürünler				1.25 Trilyon TL
Su Ürünleri				220 Milyar TL
Arıcılık ve Seracılık				300 Milyar TL
HAYVANSAL ÜRÜNLER GENEL TOPLAM				1.770 Trilyon TL (43 Milyar \$)

Tablo 2: 2024-2025 Yılı Tarımsal Destek Göstergeleri

1. Doğrudan Tarımsal Destekler	187.000 (21,6)
Alan bazlı destekler (mazot, gübre)	70.000
Hayvancılık destekleri	45.000
Prim ve fark ödemeleri	30.000
Kırsal kalkınma ve yatırım hibeleri	20.000
Sertifikalı tohum ve fidan destekleri	12.000
Tarım sigortası (TARSİM) prim desteği	10.000
2. Faiz Sübvansiyonlu Tarımsal Krediler	145.000 (16,7)
Faiz sübvansiyonu etkisi	120.000
Yeniden yapılandırılmalar	25.000
3. Kamu Tarımsal Yatırımları	255.000 (29,4)
DSİ sulama ve su yatırımları	190.000
Tarımsal altyapı yatırımları	40.000
AR-GE ve ıslah çalışmaları	15.000
Dijital tarım ve bilgi sistemleri:	10.000
4. Kamu Müdahale Alımları ve Görev Zararları	125.000 (14,4)
TMO hububat alımları	80.000
Et ve Süt Kurumu müdahaleleri	25.000
Görev zararları	20.000
5. Vergi Harcamaları – Dolaylı Destekler	155.000 (17,9)
Mazot ÖTV/KDV istisnaları	60.000
Gübre ve yem KDV indirimleri	45.000
Gelir ve kurumlar vergisi muafiyetleri	50.000
TOPLAM	867.000 (100)

- Bitkisel ve hayvan ürünlerin 2025 yılı genel toplamı nihai mal ve hizmet fiyatları üzerinden 3.433 milyar TL (83 milyar dolar);
- 2024 yılı bütçesinde yer alan genel bütçe toplam gelirleri 12 trilyon TL;
- Yurtiçi ve yurtdışı faiz giderleri toplamı 2 trilyon TL düşüldüğünde, geriye kalan 10 trilyon TL, bütçe harcama kalemleridir.
- Devletin 2025 yılı tarım sektörüne ayırdığı kaynak ise 867 Milyar TL'dir.
- Bu kaynak devlet gelir-gider döngüsü üzerinden değerlendirildiğinde çeyreklik dilimler halinde yapılan ödeme, 217 milyar TL'dir

TARIMIN FİNANSMANI YAKLAŞIMINDA TEMEL AÇMAZLAR...

- Hükümetin tüm tarım sektörünün çıktısını satın alabilmesi için yaklaşık 3 trilyon TL kaynak ayırması ve bu kaynağın yine gelir-gider döngüsüne göre **başlangıçta 900 milyar TL nihai malların alım sürecinde de 2.7 trilyon TL'lik bir kaynak yaratması gerekmektedir**. Bu basit yaklaşım, kaynağının oluşturulamadığı bir finansman çıkmazını beraberinde getirecektir.
- **DAHA ÖNEMLİ BİR SORUN**, bir ekonomide üretilen mal ve hizmetlerin girdisinin bedelini de çıktısının bedelini de merkezi otorite karşılıyorsa (kooperatifçilik çatısı altında çiftçinin girdisini satın alarak aynı destek sağlıyor, ardından çıktısını satın alıp kendisi piyasalaştırıyorsa) işlevsel olan piyasa türü ancak ve ancak “KUMANDA EKONOMİSİ” ile tanımlanabilir. Bu durum, en temelde **Anahtar Parti ekonomi politikalarının karma ekonomi misyonunu benimsemesi nedeniyle, ya da devletin piyasa başarısızlığına bağlı olarak ekonomiye müdahale etmesinin gerekliliğini planlayan DPT kurgumuzla çelişir**. Olması gereken kooperatifçilik, piyasa başarısızlığını düzenleyen bir kurumdur. Çiftçi piyasanın ana aktörü olmak ister, aksi halde üretim rantının devlete gideceğini bilir ve buna razı olmaz. Önemli olan çiftçiye tüccarın egemenlik alanından koruyacak kendisinin yönettiği etkin kooperatifçilik dönüşümünü başarmak.
- Kısaca politika üretimimizin merkezine piyasa ekonomisini yerleştirdiğimizde ekonomi politikaları ile tarım politikalarının uyuşmadığı bir politik zemin doğacaktır. Dolayısıyla karar mekanizmasının işlevselliği, Ekonomi Politikaları Başkanlığı'nın sunumu sonrasında Tarım Politikaları Başkanlığı'nın önerileri sonucuna bağlıdır.

TESPİT: OPTİMAL ÖLÇEK SORUNU

- Ülkemizdeki tarımsal parsel sayısı 30 milyon, tarımsal işletme parsel sayısı ise 3 milyon, tarımsal işletme malik sayısı ise 40 Milyon adettir.
- Ülkemizdeki tarımsal işletme büyüklüğü ortalama 59 dönümdür. Oysa bu miktar, Avrupa Birliği'nde ortalama 126 dönümdür. AB'nin bazı ülkelerindeki rakamlar sırasıyla İngiltere'de 538 dönüm, Almanya'da 457 dönüm, Fransa'da 521 dönüm, İspanya'da 238 dönümdür, ABD'de ortalama tarımsal işletme büyüklüğü 181 dönümdür.
- Bu basit göstergeler bile arazi toplulaştırmasının önemini ortaya koymaktadır. Özellikle mikro ölçekteki Miras Hukuku'ndan doğan arazi parçalanması önlenememiştir. Bu konuda 5403 sayılı Kanunda 6537 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik ile, “tarım arazileri Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen büyüklüklerin altında ifraz edilemeyecek, hisselendirilemeyecek, pay ve paydaş sayısı artırılamayacaktır.” hükmü beklenen işlevselliği sağlayamamaktadır. Dolayısıyla Türkiye'ye özgü bir model geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

**TEKLİF: ARAZİ TOPLULAŞTIRMASINA YÖNELİYÖNELİK KANUN TASLAĞI: ATAŞ'
KURULUŞU**

1. Milli Emlak çatısı altında ARAZİ TOPLULAŞTIRMASI ANONİM ŞİRKETİ (ATAŞ) ihdas edilecektir.
2. Anahtar Parti iktidarında 5403 ve 6537 sayılı Kanunlarda öngörülen şu değişiklik yapılacaktır:

Miras Hukuku'na bağlı olarak kırsal arazide ortalama 60 dönüm, sulu arazide ortalama 20 dönümün, bağ-bahçe de 10 dönümün altındaki mülkiyet hukukunun, toprak mâlîkinin tercihi bırakılmak kaydıyla;

- a. Özellikle Miras Hukuku'ndan doğan parçalı arazilere yönelik mâlîki tarafından işletilmeyen, ağırlıklı olarak kiralama yöntemiyle kullanılan arazilerin optimal ölçeğe karşılık gelecek şekilde toplulaştırılması aşağıdaki fıkralar kapsamında yeniden düzenlenmiştir.

TEKLİF: ARAZİ TOPLULAŞTIRMA KANUN TEKLİFİ VE ATAŞ

- b. Bu düzenlemeye göre parçalı arazi hissedarının piyasa fiyatları üzerinden mâlîki bulunduğu araziyi iki yıl içinde satışa sunması,
- c. Optimal ölçeğe uygunlaştırılmak üzere satışa sunulan arazinin topluluşturma kapsamına girememesi durumunda, küçük ölçekli arazi mâlîkinin devlet tarafından kurulmuş ATAŞ şirketinin (mülkiyet hakkı korunmak ve işletme hakkı ATAŞ'a bırakılmak kaydıyla) hissedarı olması,
- d. Optimal ölçek altı arazi mâlîkinin isteğe bağlı olarak piyasa rayıcı üzerinden mülkiyet hakkını ATAŞ'a devretme seçeneğinden yararlanabilmesi,

Bu kanuni düzenleme, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bilirkişi raporları (bölgeye, arazi yapısına vb. koşullara bağlı olarak tanımlanan optimal ölçek) ve DPT'nin kaynak planlaması çerçevesindeki yol gösterici alternatif strateji önerileri, yürütmenin kanun teklifine dönüştürmesi ve yasamanın onayıyla hayata geçirilebilir.

SOSYAL POLİTİKALAR VE REFAH



ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Sosyal Politikalar ve Refah

Kapsayıcı Büyüme ve Adil Gelir Dağılımı

Ücretler: Enflasyon + Verimlilik Payı

Sözleşme Hukuku ve Sendikalaşma: Adil Ücret

Sosyal Konut ve Barınma Güvencesi

Fırsat Eşitliği ve Sosyal Adalet

Sosyal Politikalar: Kapsayıcı Refah



DIŞ TİCARETTE KURUMSAL YAPI: AB TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN GB VE STA BAŞLIKLARI ALTINDA YENİDEN DÜZENLENMESİ



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

MEVCUT YAPIDAKİ KRONİK SORUNLAR

Davul
Türkiye'nin
Sırtında,
Tokmak
AB'nin Elinde



- Türkiye, AB'nin ticaret kararlarında yer almadığı için rekabet gücü ve pazarlık kapasitesi aşırıdır.

Dar Kapsamlı
Entegrasyon



Potansiyeli Sınırlıyor
Mevcut anlaşma sadece sanayi ürünlerini kapsıyor; hizmetler, tarım ve dijital ekonomi dışı bırakılıyor.



**Vize ve Lojistik Engelleri
Ruhuna Aykırı**

Mal serbestisi varken emek ve hizmet kısıtları, firmalara ek zaman ve maliyet yükü bindirmektedir.

ANAHTAR PARTİ'NİN ÇÖZÜM ÇERÇEVESİ



**Asimetrik Yönetişimin
Giderilmesi**

Türkiye'nin AB ticaret politikası süreçlerine kurumsal ve bağlayıcı olarak dahil edilmesi şarttır.



**Modern ve
Genişletilmiş Kapsam**
Gümrük Birliği; tarım, hizmetler, kamu alımları ve dijital ticareti de içerecek şekilde güncellenmelidir.

HEDEFLenen DURUM

Sektörel Kapsam:
Hizmetler, Tarım, Dijital Ekonomi

Karar Alma:
Kurumsal Katılım / Kural Koyucu

Dolaşım:
Emek ve Hizmet Hareketliliği



**Yeşil Mutabakat'ta
Adil Yük Paylaşımı**

Karbon düzenlemelerinde teknoloji transferi, ortak finansman ve adil geçiş süreleri sağlanmalıdır.

AB TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN GB VE STA BAŞLIKLARI ALTINDA YENİDEN DÜZENLENMESİ

AB-Türkiye İlişkileri



Mevcut Yapıdaki Sorunlar

Dışsal Tehditler ve Fırsatlar

Anahtar Parti Çözüm Çerçevesi



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

AB TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN GB VE STA BAŞLIKLARI ALTINDA YENİDEN DÜZENLENMESİ

Mevcut Yapıdaki Sorunlar



A
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Mevcut Yapıdaki Sorunlar

Asimetrik Yönetişim

- Kural Koyucu Değil Kural Kural İthal Eden Konum
- Karar Mekanizmalarında Yer Almama

STA Dezavantajları

- Ticaret Saptırıcı Etki
- Eş Zamanlı Taraf Olamama
- Pazar Kaybı ve Rekabet Avantajı

Dar Kapsam

- Sanayi Ürünleri Odağı
- Hizmetler ve Dijital Ekonominin Dışlanması
- Tarım ve Kamu Alımları Eksikliği

Lojistik ve Hareketlilik

- Vize Engeli ve Kısıtlar
- Artan Lojistik Maliyetleri



AK
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

AB TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN GB VE STA BAŞLIKLARI ALTINDA YENİDEN DÜZENLENMESİNİN GEREKLİLİĞİ

Dışsal Tehditler ve Fırsatlar



AK
PARTİ

ORTAK AKIL İLERİ TÜRKİYE

Dışsal Tehditler ve Fırsatlar

Yeşil Mutabakat

- Karbon Düzenlemesi Maliyetleri
- Yeşil Dönüşüm Standartları

Güvenlik Konjonktürü

- Brexit ve Rusya-Ukrayna Savaşı
- AB'nin Güvenlik Sendromu
- Türkiye'nin Artan Stratejik Önemi

GÜMRÜK BİRLİĞİ VE AB-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Anahtar Parti Çözüm Çerçevesi

Çözüm Çerçevesi

Yönetişim ve Hukuk

- Kurumsal ve Bağlayıcı Katılım
- Siyasileştirmenin Azaltılması
- Yatırım Öngörülebilirliği ve Tahkim

Kapsam Genişletme

- Hizmetler, Tarım ve Dijital Ticaret
- Vize Serbestisi ve Profesyonel Dolaşım

Ekonomik Gelişim

- Teknoloji Transferi ve Verimlilik
- Ölçek Ekonomisi ve Katma Değer

Yeşil Dönüşüm

- Adil Yük Paylaşımı
- Ortak Finansman Mekanizmaları

Eylem Takvimi I: Onarım ve Güven Dönemi

(Kısa Vade)



Devlet Envanteri Kontrolü



Liyakat Esaslı Kadro Planlaması



Şeffaflık: Yolsuzluğun Kontrolü, Hükümet Etkililiği



Hukukun Üstünlüğü:
Anayasal Kurumların İnşası-
DPT, TBDÜK Anayasal Vergi
Reformu ve Varlık Fonu
Yönetimi



Emek, Sermaye, Toprak ve
Girişim Faktörlerinin Milli
Gelirdeki Payı: Faktör
Gelirlerinin Gelir Dağılımını
İyileştirecek Düzenlemeler



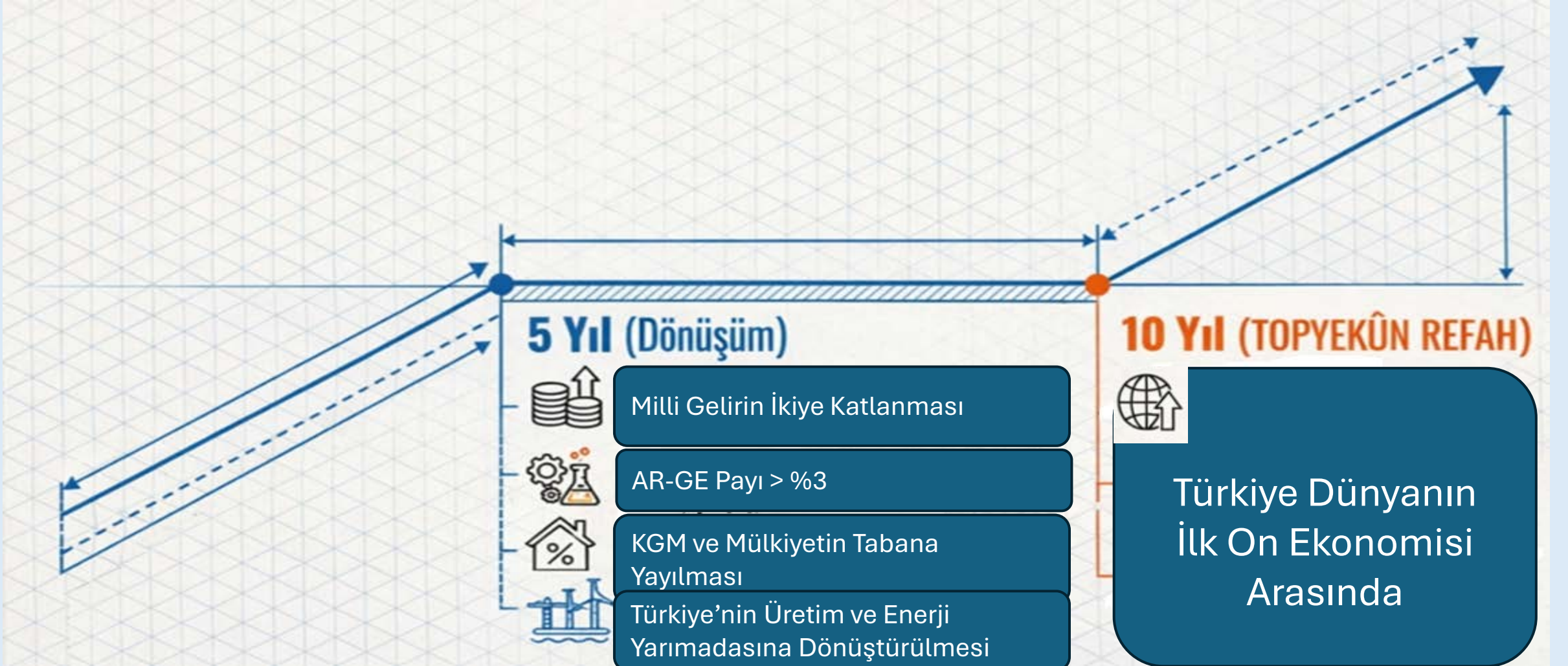
Politik İstikrar ve Açıklık



Yapısal Reform ve
Değerlendirme Süreci:
Düzenleyici Kalite Kontrolü
ve Hesap Verilebilirlik

Eylem Takvimi II: Dönüşüm ve Topyekûn Refah

(Orta/ Uzun Vade)





Türkiye Ekonomisi İçin Yeni Bir Anahtar: Mevcut Sorunlar ve Çözüm Haritası

MEVCUT EKONOMİK KRİZİN TEMEL NEDENLERİ

Türkiye "Orta Gelir Tuzağında"

Ekonomik ve kurumsal kapasitenin yetersizliği, refah artışını engelliyor.



Ekonomik ve kurumsal kapasitenin yetersizliği, refah artışını engelliyor.

Fakirleştiren Büyüme Sürecinde



Adaletle güvensizlik ve liyakat boşluğu, büyümeyi halka yansıtmıyor.

Kurumsal Çöküş ve Güven Erozyonu



Kişiyeye dayalı kararlar şeffaflığı ve hesap verebilirliği ortadan kaldırdı.

ÇÖZÜM İÇİN STRATEJİK YOL HARİTASI

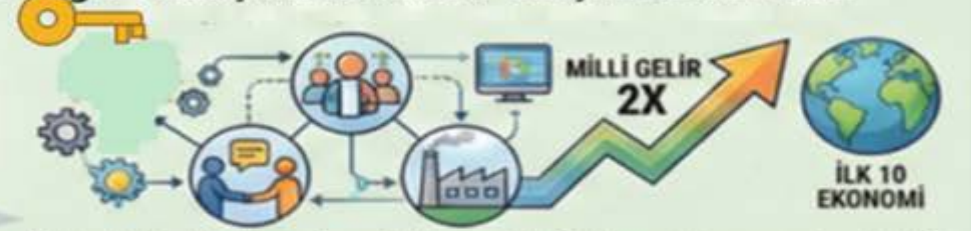


İlk Adım: Kurumsal Kapasitenin Yeniden İnşası

DPT merkezli, liyakate dayalı, planlı ve şeffaf bir yönetim kurulacak.

DPT merkezli liyakate dayalı, planlı ve şeffaf bir yönetim kurularak

Türkiye'ye Özgü Yaklaşım: Katılımcı Girişimcilik Modeli



Milli geliri 5 yılda ikiye katlayarak dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girme hedefi.

Hedef 1: İkiz Açığı Kapatmak
Hedef 2: Üçüz Açığı Kapatmak

KURUMSAL AÇIK BİLİŞİM-TEKNOLOJİ AÇIĞI ENTELEKTÜEL AÇIK



REFAH TOPLUMU

Kurumsal, bilişim-teknoloji ve entelektüel açıklar giderilerek refah toplumu yaratılacak.

SONUÇ: NİHAİ HEDEF



ANAHTAR PARTİ EKONOMİ POLİTİKASI

Temel Sorunlara Yaklaşım ve Eylem Planı

Güven, Etkin Üretim, Bölüşüm ve Topyekün Zenginleşme
-Yol Haritası-

Prof.Dr. Recep KÖK- Genel Başkan Yardımcısı, Ekonomi Politikaları Başkanı

Teşekkürler...

Ekonomi Politikaları Başkanlığı – 9 Şubat 2026-Ankara